

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Валерій МАРЧЕНКО

«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ: ІСТОРІЯ МУЗИКИ;
ІСТОРІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОСТЮМА**

для здобувачів вищої освіти

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма
Вид дисципліни

02 «Культура і мистецтво»

024 «Хореографія»

перший (бакалаврський)

«Класична хореографія»

обов'язкова

Форма навчання	<u>денна, заочна</u>
Навчальний рік	<u>2025/2026</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>4/120</u>
Мова викладання, навчання й оцінювання	<u>українська</u>
Форма підсумкового контролю	<u>Залік</u>

Розробники:

АФОНІНА Олена Сталівна, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри хореографії

КЛИМЧУК Ірина Сергіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хореографії

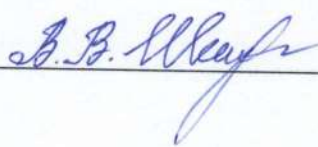
КОРИСЬКО Наталія Михайлівна, доцент, професор НАКККіМ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри хореографії **Мирослав ВАНТУХ**

Протокол №1 від 26 серпня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО з гарантом освітньої програми «Класична хореографія»

Гарант освітньої програми **Вікторія ШУМІЛОВА**

© Афоніна О.С., 2025
© Климчук І.С., 2025
© Корисько Н.М., 2025
© НАКККіМ, 2025

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (зокрема міждисциплінарні зв'язки).

Дисципліна «Історія мистецтв: Історія музики; Історія хореографічного костюма» належить до переліку обов'язкових дисциплін здобувачів вищої освіти спеціальності 024 Хореографія першого (бакалаврського) рівня і вивчається на III курсі у 6 семестрі. Формою підсумкового контролю є залік. Загальна кількість годин -120 годин (кредитів ЄКТС-4)

Денна форма : контактні години – лекційні – 28 год, семінарські-28 год., модульний контроль – 8 год, для самостійної роботи здобувачів визначено -56 год.

Заочна форма : контактні години- лекційні-8 год., семінарські-8 год., модульний контроль – 2 год, для самостійної роботи здобувачів визначено -102 год.

Дисципліна є важливою оскільки ознайомлює здобувачів з теоретичними питаннями історії музики та хореографічного костюму. Дисципліна «Історія мистецтв: Історія музики; Історія хореографічного костюма» має міждисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами як: «Методика виконання класичного танцю», «Майстерність народно-сценічного танцю: український народно-сценічний танець: народно-сценічний танець», «Історія хореографії», «Методика виконання сучасного танцю», «Мистецтво балетмейстера», «Практикум з побутово-бальної хореографії».

2. Мета дисципліни – ознайомлення з історією музики ; історією костюму різних історичних періодів та народів; з різновидами балетного, сучасного, національного костюму та його трансформацію в мистецтві хореографії.

3. Завдання:

- оволодіти знаннями з історії музики;
- ознайомитись з творчістю зарубіжних та українських композиторів;
- дослідити оперне та балетне мистецтво;
- ознайомити здобувачів з основними типами костюма;
- визначити функції костюма;
- проаналізувати художні стилі епох та їх вплив на формування костюма;
- дати загальну періодизацію розвитку костюма;
- довести важливість історичного костюма для сценічних інтерпретацій;

- визначити характеристики костюмів різних етнічних груп України;
- ознайомитися з хореографічним костюмом для виконання класичного, бального та сучасного танцю.

3. Компетентності, яких набуває здобувач при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

СК02. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історико-стильових періодів світової художньої культури.

СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.

СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.

СК09. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.

СК10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа- мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.

ПРН02. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.

ПРН03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.

ПРН06. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.

ПРН07. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виразально-зображальних засобів відповідно до стиля, виду, жанру хореографічного проекту.

ПРН10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.

ПРН12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

ПРН14. Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.

ПРН15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох модулів:

1. Історія музики від Античності до XIX століття.
2. Історія музики XX – XXI століття.
3. Етапи розвитку костюма від найдавніших часів до сьогодення
4. Особливості хореографічного костюма. Регіональні особливості українського національного костюма.

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія мистецтв :історія музики»

(для денної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		денна форма							
		усього	у тому числі						
л	с		п	лаб	інд.	м.к.	с.р.		
МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ВІД АНТИЧНОСТІ ДО XIX СТОЛІТТЯ									
1.1.	Музичне мистецтво Античності, Середньовіччя і Відродження.	7	2	2					3
1.2.	Музичне мистецтво Бароко і класицизму	7	2	2					3
1.3.	Українські композитори Бароко і класицизму	7	2	2					3
1.4.	Романтизм. Українські композитори XIX століття.	7	2	2					3

	Модульний контроль	2						2	
	Разом за модуль 1	30	8	8				2	12
МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ХХ – ХХІ СТОЛІТТЯ									
2.1.	Музичні напрями першої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття.	9	2	2					5
2.2.	Музичні напрями другої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів другої половини ХХ століття.	9	2	2					5
2.3.	Творчість українських композиторів кінця ХХ – ХХІ століття.	10	2	2					6
	Модульний контроль	2						2	
	Разом за модуль 2	30	6	6				2	16
	Всього:	60	14	14				4	28

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія мистецтв: історія хореографічного костюма»
(для денної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин							
		денна форма							
		усьо го	у тому числі						
л	с		П	лаб	інд	м.к.	с.р.		
МОДУЛЬ 1. ЕТАПИ РОЗВИТКУ КОСТЮМА ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ									
1.1.	Завдання дисципліни «Історія мистецтв: історія хореографічного костюма». Дифініції: «костюм», «вбрання» та «одяг». Їх функції, спільні та відмінні риси.	6	2	2					2
1.2.	Вивчення історії виникнення костюма від найдавніших часів до епохи Відродження.	12	2	2					8
1.3.	Костюм в епоху Бароко, Рококо, Класицизму, Романтизму та Модерну.	10	2	2					6
1.4.	Модульний контроль	2						2	
	Разом за модуль 1	30	6	6				2	16
МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОСТЮМУ. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОСТЮМА									
2.1.	Історія формування та особливості костюму : балетний костюм, костюм для спортивно-бального танцю, сценічний костюм для сучасних стилів хореографії.	14	4	4					6
2.2.	Український костюм.	14	4	4					6

	Танцювальна культура українського народу. Вплив костюма на стильові особливості народної хореографії.								
2.3.	Модульний контроль	2						2	
	Разом за 2 модуль	30	8	8				2	12
	Всього:	60	14	14				4	28
	Всього з дисципліни	120	28	28				8	56

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Історія мистецтв: історія музики»

(для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин						
		заочної форма						
		усього	у тому числі					
л	с		п	лаб	інд.	м.к.	с.р.	
МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ВІД АНТИЧНОСТІ ДО ХІХ СТОЛІТТЯ								
1.1.	Музичне мистецтво Античності, Середньовіччя і Відродження.	8						8
1.2.	Музичне мистецтво Бароко і класицизму	10	2	2				6
1.3.	Українські композитори Бароко і класицизму	6						6
1.4.	Романтизм. Українські композитори ХІХ століття.	6						6
	Разом за модуль 1	30	2	2				26
МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ХХ – ХХІ СТОЛІТТЯ								
2.1.	Музичні напрями першої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття.	8						8
2.2.	Музичні напрями другої половини ХХ століття. Творчість українських композиторів другої половини ХХ століття.	8						8
2.3.	Творчість українських композиторів кінця ХХ – ХХІ століття.	13	2	2				9
	Модульний контроль	1					1	
	Разом за модуль 2	30	2	2			1	25
	Всього:	60	4	4			1	51

**«Історія мистецтв: Історія хореографічного костюма»
(для заочної форми навчання)**

№ з/п	Назва розділу і теми	кількість годин						
		заочна форма						
		усь го	у тому числі					
л	с		П	ла б	інд	м.к.	с.р.	
МОДУЛЬ 1. ЕТАПИ РОЗВИТКУ КОСТЮМУ ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ								
1.1.	Завдання дисципліни «Історія мистецтв: історія хореографічного костюма». Дифініції: «костюм», «вбрання» та «одяг». Їх функції, спільні та відмінні риси.	8						8
1.2.	Вивчення історії виникнення костюма від найдавніших часів до епохи Відродження.	9						9
1.3.	Костюм в епоху Бароко, Рококо, Класицизму, Романтизму та Модерну.	13	2	2				9
	Разом за модуль 1	30	2	2				26
МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОСТЮМУ. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОСТЮМА								
2.1.	Історія формування та особливості костюму : балетний костюм, костюм для спортивно-бального танцю, сценічний костюм для сучасних стилів хореографії.	12						12
2.2.	Український костюм. Танцювальна культура українського народу. Вплив костюма на стильові особливості народної хореографії.	17	2	2				13
2.3.	Модульний контроль	1					1	
	Разом за 2 модуль	30	2	2			1	25
	Всього:	60	4	4			1	51
	Всього з дисципліни	120	8	8			2	102

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Історія мистецтв: Історія музики»

МОДУЛЬ 1. ІСТОРІЯ МУЗИКИ ВІД АНТИЧНОСТІ ДО ХІХ СТОЛІТТЯ

ТЕМА 1.1. МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО АНТИЧНОСТІ, СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ І ВІДРОДЖЕННЯ.

Анотація до лекції 1.1

Актуальність навчальної дисципліни «Історія мистецтв. Історія музики». Мета та основні завдання навчальної дисципліни в контексті гуманітарного знання та історії мистецтв. Базові засади вивчення історії музики. Особливості античного світогляду. Народження науки, філософії та мистецтва античності. Періодизація давньогрецької культури. Грецька культура як неповторна модель світовпорядкування, оригінальні способи вирішення суспільних, виховних, культурних завдань. Формування нового типу духовності з домінуванням культу краси і освіченості, змагальності (агоністики) й поваги до особистості. Музичне мистецтво в давньогрецькій міфології.

Періодизація давньоримської культури. Музичне мистецтво Давнього Риму. Формування побутових музично-поетичних жанрів. Інструментарій часів давньоримської культури. Значення музичного мистецтва Давньої Греції та Риму для європейської музичної культури.

Розвиток європейської історії музики від падіння Римської Імперії (V століття) до початку XV століття, за часів Середньовіччя. Основні етапи розвитку середньовічної культури: від каролінгського відродження до готики (IX – XII століть), мистецтво готики (XIII – XIV століть). Формування середньовічного типу культури та основ музичної естетики західноєвропейського середньовіччя. Система нотації та основи музичної теорії Середньовіччя, реформа Гвідо Арццо. Музичний інструментарій.

Богослужбова та світська музика середньовіччя. Лицарська культура.

Становлення музичного мистецтва Візантії. Творчість Іоанна Дамаскіна (VIII ст.). Вплив візантійської культури на формування культури Київської Русі.

Естетичний ідеал епохи Відродження: перехід від теоцентризму до антропоцентризму.

Музичне мистецтво Відродження. Вчення про музичне мистецтво (Й. Тінкторіс, Дж. Царліно), протиставлення сучасної манери письма (*maniera moderna*) старій (*antica, vecchie*). Теорія музики.

Богослужбова музика епохи Відродження. Основні жанри: меса, реквієм, мотет. Нідерландська хорова поліфонічна школа (Дюфаї, Й. Окегем, Жоскен Дебре). Італійська школа (Палестрина, Джезуальдо). Французька школа (К. Жанекен). Англійська поліфонічна школа (Данстейбл, Дж. Тавернер). Іспанська поліфонічна школа (К. де Моралес). Польська поліфонічна школа (Миколай з Радома, Вацлав з Шамотул).

Початок нотодруку, нові умови побутування музики (поява демократичної публіки, розквіт аматорського музикування), переосмислення соціального статусу музики. Роль світських жанрів (фроттола, віланелла, вільянско, шансон, мадригал, у кінці XVI ст. – опера, балет).

Самостійність інструментальної музики (хоральні обробки, ричеркари, канцони, імпровізаційні п'єси — прелюдії, токати, фантазії). Поновлення інтересу до танцювального мистецтва (поява численних танцювальних жанрів, нотних танцювальних збірників, керівництв і перших професійних танцмейстерів).

План

1. Актуальність навчальної дисципліни «Сучасні хореографічні практики».
2. Мета та основні завдання навчальної дисципліни.
3. Музичне мистецтво Античності.
4. Музичне мистецтво Середньовіччя.
5. Музичне мистецтво Відродження.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1

1. Охарактеризувати музичне мистецтво античності.
2. Зробити періодизацію давньогрецької культури.
3. Визначити шляхи розвитку середньовічного мистецтва.
4. Виявити основні риси середньовічного світогляду.
5. .
6. Які існували види нотації в Середньовічній теорії музики?
7. Які відомі основні жанри богослужбової музики Середньовіччя?
8. Визначити місце церковної монодії в середньовічній музичній культурі.
9. Розкрити формування музичного циклу в музиці середньовіччя. Які риси музичного мистецтва Відродження?
10. Які виникають поліфонічні хорові школи епохи Відродження?

Література: 7, 16

Семінарське заняття № 1 до теми 1.1

- a. Охарактеризувати музичне мистецтво античності.
- b. Зробити періодизацію давньогрецької культури.
- c. Зробити періодизацію давньоримської культури.
- d. Визначити роль науки, культури і музичного мистецтва Давньої Греції та Риму для європейської культури.
- e. Визначити шляхи розвитку середньовічного мистецтва.
- f. Виявити основні риси середньовічного світогляду.
- g. Визначити два етапи розвитку середньовічної культури: від каролінгського відродження до готики (IX – XII століть), мистецтво

готики (XIII – XIV століть).

- h. Перелічити основні риси музичної естетики західноєвропейського Середньовіччя.
- i. Які існували види нотації в Середньовічній теорії музики?
- ј. Які відомі основні жанри богослужбової музики Середньовіччя?
- k. Визначити місце церковної монодії в середньовічній музичній культурі.
- l. Розкрити основні характеристики багатоголосних церковних жанрів: органум, кондуїт, клаузула, мотет.
- m. Розкрити формування музичного циклу в музиці середньовіччя. Які риси музичного мистецтва Відродження?
- n. Які домінуючі жанри богослужбової музики?
- o. Розквіт яких світських жанрів відбувається?
- р. Які виникають поліфонічні хорові школи епохи Відродження?

Література : 7, 16

ТЕМА 1.2. МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО БАРОКО І КЛАСИЦИЗМУ.

Анотація до лекції 1.2

Естетика бароко. Основні риси стилю бароко. Жанри в музиці бароко. Музичний інструментарій.

Інструментальна музика бароко. Органна музика. Жанри.

Італійська опера. Творчість А. Скарлатті, Дж. Перголезі, Д. Чимарози. Опері на героїко-міфологічні та легендарно-історичні сюжети з чітким розподілом сценічної дії і музики, від переважання зовнішньої декоративності до глибокого драматизму (М.А. Честі) та реалістичних тенденцій (пізній К. Монтеверді). Жанр опери-серія з умовно-героїчними сюжетами із стародавньої міфології; поєднання зовнішнього, віртуозного виконавства з майстерністю вокалістів; «концерт у костюмі», послаблення драматургії розвитку.

Французька опера. Опера комік (фр. *opéra comique* – комічна опера) з основою ярмаркових вистав (Ф. Філідора, П. Монсінї, А. Гретрі). Опера в Англії (Г. Персел, Г. Гендель). Опера в Німеччині (Р. Кайзер).

Творчість Й. Баха. Творчість Г. Генделя. Створення нового музичного жанру «Англійську ораторію», яка відрізняється від італійської більш піднесеною мелодикою та монументальним аранжуванням.

Художньо-естетичні принципи класицизму. Музичні жанри: симфонія, соната, квартет, інструментальний концерт. Формування сонатно-симфонічного циклу. Реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття. Віденська класична школа. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна. Життєвий і творчий шлях В. Моцарта. Життєвий і творчий шлях Л. Бетховена.

План

1. Естетика бароко.

2. Основні риси стилю бароко.
3. Жанри в музиці бароко.
4. Музичний інструментарій.
5. Художньо-естетичні принципи класицизму.
6. Музичні жанри: симфонія, соната, квартет, інструментальний концерт.
7. Формування сонатно-симфонічного циклу.
8. Реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття.
9. Віденська класична школа.
10. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна.
11. Життєвий і творчий шлях В. Моцарта.
12. Життєвий і творчий шлях Л. Бетховена.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

1. Які основні художньо-естетичні Бароко?
2. Які характерні риси основних музичних жанрів Бароко.
3. Які характерні риси основних музичних жанрів: симфонія, соната, квартет, інструментальний концерт?
4. З яких частин складається сонатний цикл і симфонічний цикл.
5. У чому виявляється реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття? Назвати основні риси.
6. З якими стилями і художніми течіями у взаємозв'язку розвивався класицизм?
7. Які ідеї віденських класиків перегукувалися із веймарським класицизмом?
Література: 2,7,16

Семінарське заняття № 2 до теми 1.2.

Вибрати одне з питань і написати відповідь.

1. Естетика бароко.
1. Основні риси стилю бароко.
2. Жанри в музиці бароко.
3. Музичний інструментарій.
4. Художньо-естетичні принципи класицизму.
5. Музичні жанри: симфонія, соната, квартет, інструментальний концерт.
6. Формування сонатно-симфонічного циклу.
7. Реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття.
8. Віденська класична школа.
9. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна.
10. Життєвий і творчий шлях В. Моцарта.
11. Життєвий і творчий шлях Л. Бетховена.
12. Які основні художньо-естетичні Бароко?
13. Які характерні риси основних музичних жанрів Бароко.

14. Які характерні риси основних музичних жанрів: симфонія, соната, квіртет, інструментальний концерт?
15. З яких частин складається сонатний цикл і симфонічний цикл.
16. У чому виявляється реформа К. Глюка у оперному мистецтві XVIII століття? Назвати основні риси.
17. З якими стилями і художніми течіями у взаємозв'язку розвивався класицизм?
18. Які ідеї віденських класиків перегукувалися із веймарським класицизмом?

Література: 2, 7, 9, 10, 16

ТЕМА 1.3. УКРАЇНСЬКІ КОМПОЗИТОРИ БАРОКО І КЛАСИЦИЗМУ.

Українське бароко. Творчість українського митця М. П. Дилецького. «Грамматика мусікійська» Дилецького є першим з музично-теоретичних трактатів, які докладно пояснили технічну суть лінійної, нотної системи, партесного співу і партесної композиції. В цій праці Дилецький виступив на захист «вільних» прийомів композиції, розглядаючи музику, як мистецтво творчо живе, емоційно визначне.

Творчість українських композиторів М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя.

План

1. Українське бароко.
2. Творчість українського митця М. П. Дилецького.
3. «Грамматика мусікійська» Дилецького як перший музично-теоретичний трактат.
4. Творчість М. Березовського.
5. Життєвий і творчий шлях Д. Бортнянського.
6. Життєвий і творчий шлях А. Веделя.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

Розкрити питання.

Розкрити особливості українського бароко.

1. Творчість українського митця М. П. Дилецького.
2. «Грамматика мусікійська» Дилецького як перший музично-теоретичний трактат.
3. Творчість М. Березовського.
4. Життєвий і творчий шлях Д. Бортнянського.
5. Життєвий і творчий шлях А. Веделя.

Література: 2, 5, 29, 33, 34.

Семінарське заняття № 3 до теми 1.3.

Вибрати одне з питань і написати відповідь.

1. Творчість українського митця М. П. Дилецького.

2. «Грамматика музична» Дилецького як перший музично-теоретичний трактат.
3. Творчість М. Березовського.
4. Життєвий і творчий шлях Д. Бортнянського.
5. Життєвий і творчий шлях А. Веделя.

Література: 2, 5, 29, 33, 34.

ТЕМА 1.4. РОМАНТИЗМ. УКРАЇНСЬКІ КОМПОЗИТОРИ ХІХ СТОЛІТТЯ.

Ідейно-естетичні і художні принципи на перетині ХVІІІ- ХІХ століть. Виникнення романтизму як протиставлення раціоналізму, ідеології Просвітництва. Індивідуалістична культура з центром – людиною та її проблем, рефлексивністю, самотністю, непорозумінням, духовним вакуумом тощо.

Зіткнення образних сфер: реальне – ідеальне, комічне – трагічне. Інтерес у мистецтві до індивідуального, оригінального (творчість Ф.Шелінга, Жан Поля, Дж.Байрона, В.Гюго, Е.Делакруа, Г.Гейне, А.Міцкевича).

Начальний етап романтизму представлений творчістю Ф.Шуберта, К.М.Вебера, Н.Паганіні, Дж.Россіні. Наступний етап романтизму: Ф.Шопен, Р.Шуман, Ф.Мендельсон, Г.Берліоз, Ф.Ліст, Р.Вагнер, Дж.Верді. Пізній етап романтизму (Й.Брамс, Р.Штраус).

Теми особистої драми незрозумілого художника-митця, безвідмовного кохання, соціальної нерівності з відтінком автобіографічності (Ф. Шуберта, Р.Шуман, Г.Берліоз, Ф.Ліст, Р.Вагнер). ідея синтезу мистецтв (опери Вагнера) та програмній музиці (Р.Шуман, Г.Берліоз, Ф.Ліст). Сфера фантастики в творах романтиків.

Народна творчість та виникнення національних шкіл: ідейні засади, представники, творчі здобутки.

Українські композитори ХІХ століття. Народна тематика, обробка народних пісень аматорами у супроводі народних інструментів: кобзи, бандури, цимбал, скрипки, ліри та ін. Хорові, інструментальні, симфонічні твори композиторів: М. Вербицького, С. Воробкевича, В. Матюка (хори й ін.).

Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори композиторів: І. Вітковського, А. Галенковського, Іллі та Олександра Лизогубів. Діяльність аматорських і відкриття перших професійних театрів (Київ – 1803, Одеса – 1810).

Музично-сценічні твори на національні сюжети. Опера «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемовського (1863).

Творчість засновника національної української класичної школи Миколи Лисенка. Хорова творчість М. Леонтовича.

План

1. Ідейно-естетичні і художні принципи на перетині ХVІІІ-ХІХ століть.
2. Виникнення романтизму як протиставлення раціоналізму, ідеології Просвітництва.
3. Індивідуалістична культура з центром – людиною та її проблем,

- рефлексивністю, самотністю, непорозумінням, духовним вакуумом тощо.
4. Зіткнення образних сфер: реальне – ідеальне, комічне – трагічне.
 5. Інтерес у мистецтві до індивідуального, оригінального.
 6. Творчість композиторів різних періодів романтизму.
 7. Українські романтики.
 8. Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори композиторів: І. Вітковського, А. Галенковського, Іллі та Олександра Лизогубів.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.4.

1. Які основні художньо-естетичні принципи романтизму?
 2. Які характерні риси основних музичних жанрів романтизму: балада, фантазія, рапсодія, симфонічна поема?
 3. Які композитори-романтики в своїх творах тяжили до автобіографічності?
 4. Які теми домінували в творчості композиторів-романтиків?
 5. З чим пов'язано виникнення національних шкіл?
 6. У яких творах композитори зверталися до образів фантастики?
- Література :2, 12, 16, 17, 18*

Семінарське заняття № 4 до теми 1.4.

Вибрати одне з питань і написати відповідь.

1. Ідейно-естетичні і художні принципи на перетині XVIII-XIX століть.
2. Виникнення романтизму як протиставлення раціоналізму, ідеології Просвітництва.
3. Індивідуалістична культура з центром – людиною та її проблем, рефлексивністю, самотністю, непорозумінням, духовним вакуумом тощо.
4. Зіткнення образних сфер: реальне – ідеальне, комічне – трагічне.
5. Інтерес у мистецтві до індивідуального, оригінального.
6. Творчість композиторів різних періодів романтизму.
7. Українські романтики.
8. Які основні художньо-естетичні принципи романтизму?
9. Які характерні риси основних музичних жанрів: балада, фантазія, рапсодія, симфонічна поема?
10. Які композитори в своїх творах тяжили до автобіографічності.
11. Які теми домінували в творчості композиторів-романтиків?
12. З чим пов'язано виникнення національних шкіл?
13. Творчість М. Лисенка.
14. Творчість Гулака-Артемівського.
15. Творчість українських композиторів XIX століття.
16. Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори І. Вітковського.
17. Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори А. Галенковського.
18. Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори Іллі та Олександра Лизогубів.

19. Народна тематика, обробка народних пісень аматорами у супроводі народних інструментів: кобзи, бандури, цимбал, скрипки, ліри та ін.
20. Хорові, інструментальні, симфонічні твори композиторів: М. Вербицького, С. Воробкевича, В. Матюка (хори й ін.).

Література: 2, 12, 16, 17, 18

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль передбачає письмову відповідь на одне з запитань:

1. Творчість українських композиторів XVIII століття.
2. Творчість українських композиторів XIX століття.
3. Хорова творчість М. Лисенка.
4. Творчість українських композиторів XIX століття.
5. Симфонічні твори та камерно-інструментальні твори Іллі та Олександра Лизогубів.
6. Творчість Гулака-Артемовського.
7. Хорові, інструментальні, симфонічні твори М. Вербицького.
8. Хорові, інструментальні твори С. Воробкевича.

Критерії оцінювання:

1. Логічність, послідовність, відповідність викладу матеріалу (письмова відповідь) – 1 бал

2. Застосування прийомів активізації аудиторії (приклади з історії, літературних джерел, діалог з аудиторією тощо) – 1 бал.

Література: 2, 12, 16, 17, 18, 34, 35, 36, 37

МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ МУЗИКИ XX – XXI СТОЛІТТЯ

ТЕМА 2.1. МУЗИЧНІ НАПРЯМИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ. ТВОРЧІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ.

Анотація до лекції 2.1

Стиль модерн на зламі XIX – XX століть. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва XX століття. Імпресіонізм і символізм. Музичні образи, мова, технічні прийоми, композиційні особливості (К. Дебюссі).

Естетичні засади експресіонізму: відображення ірраціональних станів душі людини, породжених страхом і відчаєм; показ негативних боків дійсності; бурхлива реакція на розпад духовності від катаклізмів світового масштабу (Р. Штраус, А. Шенберг, А. Берг).

Естетичні зачати фольклоризму: перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з

використанням технік композиції ХХ століття; включення фольклору до індивідуально-авторської системи (Б. Барток, З. Кодай, К. Шимановський, Л. Яначек).

Естетичні засади неокласицизму: прагнення композиторів до гармонії людини й навколишнього світу, посилення інтересу до стародавньої музики, використання більш простих і ощадливих засобів музичної виразності. Відродження жанрів і форм епохи бароко і класицизму в творчості М. Равеля, К. Орфа, А. Онеггера, Ф. Пуленка, П. Хіндеміта.

Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття: Б. Лятошинського, Ревуцького, В. Барвінського, С. Людкевича, А. Кос-Анатольського, фольклориста Ф. М. Колесси.

Українська масова пісня К. Є. Богуславського. Опері Б. Лятошинського (1930), Ю. Мейтуса (1937). Творчість: Григорія Верьовки, братів Георгія та Платона Майбороди, Костянтина Данькевича, А. Я. Штогаренка.

План

1. Стиль модерн на зламі ХІХ – ХХ століть.
2. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ століття.
3. Імпресіонізм і символізм.
4. Музичні образи, мова, технічні прийоми, композиційні особливості (К. Дебюссі).
5. Естетичні засади експресіонізму: відображення ірраціональних станів душі людини, породжених страхом і відчаєм; показ негативних боків дійсності; бурхлива реакція на розпад духовності від катаклізмів світового масштабу (Р. Штраус, А. Шенберг, А. Берг).
6. Естетичні засади фольклоризму: перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття; включення фольклору до індивідуально-авторської системи (Б. Барток, З. Кодай, К. Шимановський, Л. Яначек).
7. Естетичні засади неокласицизму: прагнення композиторів до гармонії людини й навколишнього світу, посилення інтересу до стародавньої музики, використання більш простих і ощадливих засобів музичної виразності. Відродження жанрів і форм епохи бароко і класицизму в творчості М. Равеля, К. Орфа, А. Онеггера, Ф. Пуленка, П. Хіндеміта.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ століття.
2. Композиційні особливості (К. Дебюссі).
3. Відображення ірраціональних станів душі людини у Р. Штрауса.
4. Реакція на розпад духовності від катаклізмів світового масштабу у А. Шенберга.
5. Відображення ірраціональних станів душі людини у А. Берга.
6. Фольклоризм у Б. Бартока.
7. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та

інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття у К.Шимановського.

8. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття Л. Яначека.
9. Неокласицизму М.Равеля.
10. Неокласицизм у К.Орфа.
11. Неокласицизм у А.Онеггера.
12. Неокласицизм у Ф.Пуленка.
13. Неокласицизм у П.Хіндемита.

Література :4, 16, 34, 35, 36, 37

Семінарське заняття № 5 до теми 2.1

1. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ століття.
2. Фольклоризм у Б. Бартока.
3. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття у К.Шимановського.
4. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття Л. Яначека.
5. Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття: Б. Лятошинського, Ревуцького, В. Барвінського, С. Людкевича, А. Кос-Анатольського, фольклориста Ф. М. Колесси.
6. Українська масова пісня К. Є. Богуславського. Опери Б. Лятошинського (1930), Ю. Мейтуса (1937).
7. Творчість: Григорія Верьовки, братів Георгія та Платона Майбороди, Костянтина Данькевича, А. Я. Штогаренка.

Література: 1, 4, 11, 14, 21, 34, 35, 36, 37

ТЕМА 2.2. МУЗИЧНІ НАПРЯМИ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ. ТВОРЧІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ.

Анотація до лекції 2.2

Музичне мистецтво України першої (продовження) і другої половини ХХ ст.

Київський авангард. Відновлення авангардної музичної творчості на початку 60-х років, яка була перервана в 20-ті роки. Атональна музика і додекафонія. Використання нової техніки композиції на основі серії у творах композиторів “Київського авангарду” В. Годзяцького, В. Сильвестрова, Л. Грабовського.

Збереження етнографічної цілісності, залучення до композиторської діяльності фольклорних джерел, непряме цитування звукового матеріалу з використанням надбань фольклору (нерегулярний метр, “згущення”

ладоінтонаційних особливостей фольклору, формування мовних особливостей поетичного тексту) у творах українських композиторів, представників “Нової фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).

Фольк-опера Є. Станковича: залучення композитором і автором лібрето музичних та позамузичних, архаїчних та сучасних, обрядових та історичних, літературно-професійних та фольклорних джерел. Творчість Л. Дичко: імпровізаційність казок, пригод, фантазій; екстравертність, тяжіння до хорового жанру як домінанти української класики, використання обрядів, народних музичних сюжетів тощо. Особливості втілення фольклору у творах М. Скорика: “компактність” драматургії, ясність форми, тяжіння до яскравих і контрастних барв оркестрування.

Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.

План

1. Музичне мистецтво України першої (продовження) і другої половини ХХ ст.
2. Київський авангард. Відновлення авангардної музичної творчості на початку 60-х років, яка була перервана в 20-ті роки.
3. Атональна музика і додекафонія.
4. Використання нової техніки композиції на основі серії у творах композиторів “Київського авангарду” В. Годзяцького, В. Сильвестрова, Л. Грабовського.
5. Збереження етнографічної цілісності, залучення до композиторської діяльності фольклорних джерел, непряме цитування звукового матеріалу з використанням надбань фольклору (нерегулярний метр, “згущення” ладоінтонаційних особливостей фольклору, формування мовних особливостей поетичного тексту) у творах українських композиторів, представників “Нової фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).
6. Фольк-опера Є. Станковича: залучення композитором і автором лібрето музичних та позамузичних, архаїчних та сучасних, обрядових та історичних, літературно-професійних та фольклорних джерел.
7. Творчість Л. Дичко: імпровізаційність казок, пригод, фантазій; екстравертність, тяжіння до хорового жанру як домінанти української класики, використання обрядів, народних музичних сюжетів тощо.
8. Особливості втілення фольклору у творах М. Скорика: “компактність” драматургії, ясність форми, тяжіння до яскравих і контрастних барв оркестрування.
9. Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.

Завдання для самостійної роботи до теми 1.4.

1. Збереження етнографічної цілісності, залучення до композиторської діяльності фольклорних джерел, непряме цитування звукового матеріалу з

використанням надбань фольклору (нерегулярний метр, “згущення” ладоінтонаційних особливостей фольклору, формування мовних особливостей поетичного тексту) у творах українських композиторів, представників “Нової фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).

2. Фольк-опера Є. Станковича: залучення композитором і автором лібрето музичних та позамузичних, архаїчних та сучасних, обрядових та історичних, літературно-професійних та фольклорних джерел.

3. Творчість Л. Дичко: імпровізаційність казок, пригод, фантазій; екстравертність, тяжіння до хорового жанру як доміанти української класики, використання обрядів, народних музичних сюжетів тощо.

4. Особливості втілення фольклору у творах М. Скорика: “компактність” драматургії, ясність форми, тяжіння до яскравих і контрастних барв оркестрування.

5. Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.

Література :12, 17, 18, 19, 20, 21, 35, 36

Семінарське заняття № 6 до теми 2.2

План

1. Музичне мистецтво України першої і другої половини ХХ ст.
2. Представники Київського авангарду. Відновлення авангардної музичної творчості на початку 60-х років, яка була перервана в 20-ті роки.
3. Творчість композиторів “Київського авангарду” В. Годзяцького, В. Сильвестрова, Л. Грабовського.
4. Творчість українських композиторів, представників “Нової фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).
5. Фольк-опера Є. Станковича.
6. Творчість Л. Дичко.
7. Творчість М. Скорика.
8. Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.
9. Композитори 90-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.

Література: 1, 2, 6, 7, 8, 20, 21, 35, 36

ТЕМА 2.3. ТВОРЧІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ КІНЦЯ ХХ-ХХІ СТОЛІТТЯ

Анотація до лекції 2.3

Активізація Міжнародних культурних центрів в Україні на початку 90-х років.

Українські музичні фестивалі. Основні тенденції фестивального руху на перетині століть. Важливі завдання фестивалів: взаємозбагачення різних національних культур, висвітлення загальносвітового музичного контексту та входження української культурної спадщини у світовий культурологічний процес.

Українські композиторські школи. Засновники київської композиторської школи. Творчість композиторів В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А. Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної тощо.

Харківська школа та її представники (С. Богатирьов, Д. Клебанов, В. Бібік, В. Губаренко, С. Пілютиков, О. Щетинський).

Львівська композиторська школа. Основні представники. Творчість композиторів М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко тощо. Генетичне коріння львівської композиторської школи.

Одеська композиторська школа. Основні представники. Творчість О. Красотова та його учнів (Ю. Гомельська, Л. Самодаєва, К. Цепколенко).

Творчість композиторів Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова.

Музичне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століть як синтез відношень минулого з сучасністю і домінування неонапрямів (неокласицизм, неоромантизм, неофольклоризм).

Характерні сюжети і образи неоромантичних творів, стилістичні особливості. Твори композиторів І. Карабиця, Є. Станковича, М. Скорика, В. Степурка, В. Зубицького, К. Цепколенко, М. Шуха.

“Академізація фольклору” і “фольклоризації жанру” (Р. Станкович-Спольська). Фольклоризація жанру “зсередини”: цитування, переінтонування, стилізація тощо. Фольклоризація жанру “ззовні” (надання формі в цілому, її образній та музичній драматургії певних стійких прикмет фольклорних жанрів). Неофольклорні риси у творчості молодшої генерації українських композиторів (А. Гаврилець, Б. Фроляк, Ю. Ланюк, О. Козаренко, В. Каминський, В. Степурко, В. Зубицький та ін.).

Постмодернізм в українській музиці.

План

1. Активізація Міжнародних культурних центрів в Україні на початку 90-х років.
2. Українські музичні фестивалі.
3. Основні тенденції фестивального руху на перетині століть.
4. Творчість композиторів В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А. Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної тощо.
5. Харківська школа та її представники (С. Богатирьов, Д. Клебанов, В. Бібік, В. Губаренко, С. Пілютиков, О. Щетинський).
6. Львівська композиторська школа. Основні представники. Творчість композиторів М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко тощо. Генетичне коріння львівської композиторської школи.
7. Одеська композиторська школа. Основні представники. Творчість О. Красотова та його учнів (Ю. Гомельська, Л. Самодаєва, К. Цепколенко).
8. Творчість композиторів Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова.
9. Музичне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століть як синтез відношень

- минулого з сучасністю і домінування неонапрямів (неокласицизм, неоромантизм, неофольклоризм).
10. Характерні сюжети і образи неоромантичних творів, стилістичні особливості. Твори композиторів І. Карабиця, Є. Станковича, М. Скорика, В. Степурка, В. Зубицького, К. Цепколенко, М. Шука.
 11. “Академізація фольклору” і “фольклоризації жанру” (Р. Станкович-Спольська). Фольклоризація жанру “зсередини”: цитування, переінтонування, стилізація тощо.
 12. Фольклоризація жанру “ззовні” (надання формі в цілому, її образній та музичній драматургії певних стійких прикмет фольклор-них жанрів).
 13. Неофольклорні риси у творчості молоді генерації українських композиторів (А. Гаврилець, Б. Фроляк, Ю. Ланюк, О. Козаренко, В. Камінський, В. Степурко, В. Зубицький та ін.).
 14. Постмодернізм в українській музиці.

Завдання для самостійної роботи до теми 2.3

Опрацювання літератури.

Література: 1, 3, 6, 7, 9, 12, 14, 18, 26, 27.

Семінарське заняття № 7 до теми 2.3.

Сучасна українська музика у вимірах постмодернізму

1. Походження головних стильових параметрів сучасної української музики із синтетичної природи художнього мислення композиторів, поєднання рис неоромантизму, неофольклоризму та нової релігійності.
2. Поняття постмодернізму.
3. Основні образи, символи, жанри в музиці постмодернізму.
4. Постмодернізм як світогляд, що намагається пережити, подолати традиційність способу нашого життя не через заперечення, а об'єднання.
5. Риси постмодернізму в музиці: синтез стилів, відхід від традиційних норм під впливом комп'ютерної та електронної музики.
6. Естетика постмодернізму: посилення тем і мотивів ігрових і гедоністичних, множинність інтерпретацій класичних тем, імпровізаційність.

Можна підготувати відповідь з музикою про одного з композиторів:

В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А. Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної, С. Богатирьова, Д. Клебанова, В. Бібіка, В. Губаренка, С. Пілютикова, О. Щетинського, М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко, О. Красотова, Ю. Гомельської, Л. Самодаєвої, К. Цепколенко, Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова тощо.

Література: 1, 3, 6, 7, 9, 12, 14, 18, 26, 27.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль є передбачає відповідь з розкриттям особливостей творчості одного з українських композиторів:

В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А.Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної, С. Богатирьова, Д. Клебанова, В. Бібіка, В. Губаренка, С. Пілютикова, О. Щетинського, М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко, О. Красотова, Ю. Гомельської, Л. Самодаєвої, К. Цепколенко, Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова тощо.

Критерії оцінювання:

Логічність, послідовність, відповідність викладу матеріалу – 1 бал,
Застосування прийомів активізації аудиторії (приклади з історії, літературних джерел, діалог з аудиторією тощо) –1 бал.

Література: 3, 6, 8, 36, 37.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Історія мистецтв: Історія хореографічного костюма»**

**МОДУЛЬ 1. ЕТАПИ РОЗВИТКУ КОСТЮМУ
ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО СЬОГОДЕННЯ**

**ТЕМА 1.1. ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ: ІСТОРІЯ
ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОСТЮМА». ДИФІНІЦІЇ:
КОСТЮМ.ВБРАННЯ.ОДЯГ. ЇХНІ ФУНКЦІЇ ,СПІЛЬНІ ТА ВІДМІННІ
РИСИ.**

Анотація до лекції 1.1.

Актуальність навчальної дисципліни «Історія мистецтв: історія хореографічного костюма», її роль і значення в професійному становленні. Мета та основні завдання навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна в процесі формування інтегральних, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей. Програмні результати навчання.

Визначення основних понять «костюм», «вбрання» та «одяг». Загальна характеристика одягу у найдавніші часи - перший одяг людей, функції одягу.

План

1. Актуальність навчальної дисципліни «Історія мистецтв: історія хореографічного костюма», її роль та місце у мистецтвознавчій науці.
2. Мета та основні завдання навчальної дисципліни.
3. «Костюм», «вбрання» та «одяг» - спільні та відмінні риси.

Семінарське заняття № 1 до теми 1.1.

1. Що таке «одяг»? Його призначення. Приклади.
2. Що таке «вбрання»? Його призначення. Приклади.
3. Що таке «костюм»? Його призначення. Приклади.
4. Який буває одяг за способом покривання?
5. Який буває одяг за видом крою?
6. Основна причина виникнення одягу?
7. Види одягу первісного суспільства.
8. Чим обумовлений розвиток костюма?
9. Що таке «стиль»?
10. Що таке «мода»?

Література: 1, 9, 12,27

Завдання для самостійної роботи до теми 1.1.

1. Опрацювати матеріал у вигляді стислого конспекту.
2. Підготувати презентацію: Функції одягу. Історична ретроспектива виникнення костюму.

Література : 1, 9, 12,27

ТЕМА 1.2. ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ КОСТЮМА ВІД НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ ДО ЕПОХИ ВІДРОДЖЕННЯ.

Анотація до лекції 1.2.

Формування та розвиток костюма в різні історичні періоди. Основні види чоловічого та жіночого одягу у стародавньому Єгипті. Розвиток моди в період античності. Виникнення потреби у нових видах одягу в період середньовіччя. Модні тенденції у епоху Відродження.

План

1. Костюм у стародавньому Єгипті.
2. Формування костюма в період античності: Греція та Рим.
3. Костюм в період середньовіччя (Візантійська імперія, романське та готичне середньовіччя).
4. Костюм в епоху Відродження.

Семінарське заняття № 2 до теми 1.2.

1. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у стародавньому Єгипті.
2. Основні особливості костюма у стародавньому Єгипті, види одягу чоловіків та жінок.
3. Матеріали та кольори в одязі у стародавньому Єгипті.
4. Прикраси у стародавньому Єгипті.
5. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у період Античності.

6. Основні види одягу чоловіка та жінки у період Античності.
7. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у період Середньовіччя.
8. Основні особливості костюму у період Середньовіччя, види одягу чоловіків та жінок.
9. Костюм в епоху Відродження. Загальне бачення стилю епохи.
10. Відмінні риси в період високого та раннього Відродження.

Література : 1, 9, 12,27,28

Завдання для самостійної роботи до теми 1.2.

- 1.Опрацювати матеріал.
- 2.Створити презентацію на тему: «Костюм у стародавньому Єгипті» (до 10-12 слайдів);
- 3.Підготувати доповідь про особливості чоловічого та жіночого костюму в Античному світі.
4. Здійснити огляд чоловічого та жіночого костюму періоду Середньовіччя.
- 5.Створити презентацію на тему: «Костюм у епоху Відродження» (до 10-12 слайдів).

Література : 1, 9, 12,27,28

ТЕМА 1.3. КОСТЮМ В ЕПОХУ БАРОКО,РОКОКО,КЛАСИЦИЗМУ РОМАНТИЗМУ ТА МОДЕРНУ.

Анотація до лекції 1.3.

Вплив постаті Людовіка XIV на формування стилю в епоху Бароко. Одяг в епоху Рококо - особливості жіночих костюмів, застосування паньє. Новий вид суконь - англєз з турнюрор в епоху Класицизму. Особливості одягу в епоху Романтизму. Нове бачення зовнішнього вигляду чоловіків та жінок в епоху Модерну.

План

1. Костюм в епоху Бароко.
2. Костюм в епоху Рококо.
3. Костюм в епоху Класицизму.
4. Костюм в епоху Романтизму.
5. Костюм в епоху Модерну.

Семінарське заняття № 3 до теми 1.3.

1. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Бароко.
2. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Бароко.
3. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Рококо.
4. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Рококо.
5. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Класицизму.
6. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Класицизму.
7. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Романтизму.
8. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Романтизму.
9. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Модерну.
10. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Модерну.

Література : 1, 9, 12, 25,27,28

Завдання для самостійної роботи до теми 1.3.

1.Створити порівняльну таблицю спільних та відмінних загальних рис костюмів в епоху Бароко, Рококо та Класицизму. (2 окремі таблиці з описом чоловічого та, окремо, жіночого костюму).

2.Підготувати презентацію на тему: «Костюм в епоху Романтизму» (до 10-12 слайдів).

3.Підготувати презентацію на тему: «Костюм в епоху Модерну» (о 10-12 слайдів).

Література: 1, 9, 12,25,27,28

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

Модульний контроль здійснюється шляхом виконання 20 тестових завдань тем модулю №1 та виконаних презентацій до 3-х вивчених тем.

Критерії оцінювання:

Логічність, послідовність, відповідність викладу матеріалу – 1 бал,

Тестові завдання–1 бал.

Література: 1, 9, 12,25, 26,27,28

МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОСТЮМУ.РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КОСТЮМА.

ТЕМА 2.1. ІСТОРИЯ ФОРМУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ КОСТЮМУ:БАЛЕТНИЙ КОСТЮМ.КОСТЮМ ДЛЯ СПОРТИВНО-БАЛЬНОГО ТАНЦЮ,СЦЕНІЧНИЙ КОСТЮМ ДЛЯ СУЧАСНИХ СТИЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ.

Анотація до лекції 2.1.

Виникнення балетної пачки. Роль Марії Тальоні у формуванні сучасного балетного костюма. Історія балетного взуття, створення перших пуант. Чоловічий колет як окраса сценічного образу танцівника. Вимоги до костюма

при виконанні спортивно-бальних танців, збереження образу у латиноамериканській та європейській програмі. Костюм для виконання сучасних танців.

План

1. Марія Тальоні в ролі Сильфіди (1982 р.) – знаменитий образ, що увійшов в історію.
2. Види балетних пачок.
3. Чоловічий сценічний костюм.
4. Балетне взуття чоловіків і жінок.
5. Історія виникнення турнірів зі спортивно-бальних танців (поч.ХХ ст).
6. Костюм для виконання європейської програми зі спортивно-бальних танців.
7. Костюм для виконання латиноамериканської програми зі спортивно-бальних танців.
8. Види одягу для виконання сучасної хореографії (тренувальний та сценічний). Основні фактори щодо вибору сценічного костюма.

Семінарське заняття № 4 до теми 2.1.

1. Історія виникнення балетних пачок та балетного взуття - пуант.
2. Види балетних пачок.
3. Охарактеризувати чоловічий балетний костюм.
4. Які матеріали використовуються для пошиття балетних пачок та в чому особливість фіксації пачки.
5. Чоловіче та жіноче взуття в балеті.
6. Історія виникнення турнірів зі спортивно-бальних танців (поч.ХХ ст).
7. Костюм для виконання європейської програми зі спортивно-бальних танців, особливості взуття.
8. Костюм для виконання латиноамериканської програми зі спортивно-бальних танців.(взуття)
9. Основні принципи при виборі одягу для виконання сучасного танцю.
10. Сценічний образ в сучасній хореографії, його складові елементи.

Література: 1, 11, 15, 16

Завдання для самостійної роботи до теми 2.1.

1. Охарактеризувати костюми для спортивно-бальних танців латиноамериканської та європейських програм.
2. Підготувати презентацію про особливості чоловічого та жіночого костюму на тему: «Сценічний костюм для виконання сучасних танців».
3. Підготувати презентацію: «Особливості балетного костюму, різновиди балетних пачок».

Література: 1,11, 15,16,25,26..

ТЕМА 2.2. УКРАЇНСЬКИЙ КОСТЮМ.ТАНЦЮВАЛЬНА КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ.ВПЛИВ КОСТЮМА НА СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ НАРОДНОЇ ХОРЕОГРАФІЇ.

Анотація до лекції 2.2.

Вивчення основних елементів українського національного вбрання чоловіків та жінок: характерні риси та різновиди. Поділ на історико-етнографічне районування України: Полісся, Лісостеп, Степ, Карпати. Визначення особливостей костюма у кожному регіоні, взаємовпливу рухів українського народного танцю на костюм певних етнічних груп. Залежність танцювальних рухів від специфіки крою костюмів, виду взуття, головних уборів, прикрас тощо, історично притаманному тому чи іншому регіону.

План

1. Український костюм - код української нації.
2. Основні елементи національного вбрання.
3. Історико-етнографічне районування України.
4. Специфіка українського вбрання для виконання хореографічних рухів.
5. Характеристика танцювальних рухів кожного регіону та вплив на них костюму.

Семінарське заняття № 6 до теми 2.2.

1. Основні елементи українського чоловічого костюма
2. Основні елементи українського жіночого костюма
- 3.Специфіка чоловічого та жіночого костюма Полісся (Волинське, Житомирське, Київське, Чернігівське, Новгород-Сіверське).
- 4.Специфіка чоловічого та жіночого костюма Лісостепу (Волинь, Галичина, Опілля, Поділля, Середнє Подніпров'я, Полтавщина, Слобожанщина).
- 5.Специфіка чоловічого та жіночого костюма Степу (Буджак, Одещина, Нижнє Подніпров'я, Таврія, Приазов'я, Крим).
- 6.Специфіка чоловічого та жіночого костюма Карпат (Лемківщина, Бойківщина, Закарпаття, Покуття, Гуцульщина, Буковина).
7. Вплив костюму на танцювальні рухи українського танцю.

Література : 2,3,6,7,8,10,20,22,29,30

Завдання для самостійної роботи до теми 2.2.

1.Опрацювати матеріал.

2.Підготувати презентації на теми: «Костюм Карпатського регіону; «Танцювальний костюм Поділля»; « Особливості чоловічого та жіночого костюму Поліського краю». (до 10слайдів);

Література:. 2,3,6,7,8,10,20,22,29,30

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

Модульний контроль здійснюється шляхом виконання 10 тестових завдань, презентацій та усної відповіді на 2 запитання за темами, вивченими у даному модулі .

Критерії оцінювання:

Логічність, послідовність, відповідність викладу матеріалу – 1 бал,

Тестові завдання–1 бал.

Література : 2,3,6,7,8,10,20,27,29,30,31

4. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ
(за формами контролю)

№ з/п	Назви виду роботи, способи набуття знань	Бали за 1 заняття	Бали за всі заняття (максимальні)	Бали за всі заняття (максимальні)
			1 модуль	2 модуль
1	Відвідування лекцій та участь в аудиторній роботі	5	5x3=15	5x4=20
2	Участь у семінарських заняттях	5	5x3=15	5x4=20
3	Модульний контроль	2	2x1=2	2x1=2
	Усього за модуль		32	42
	Залік		26	
	Разом з дисципліни		32+42+26 = 100 балів	

5. .ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ «Історія мистецтв :Історія музики»

1. Охарактеризувати музичне мистецтво античності.
2. Визначити роль науки, культури і музичного мистецтва Давньої Греції та Риму для європейської культури.
3. Перелічити основні риси музичної естетики західноєвропейського Середньовіччя. Види нотації в Середньовічній теорії музики.
4. Розкрити формування музичного циклу в музиці середньовіччя. Які риси музичного мистецтва Відродження? Поліфонічні хорові школи епохи Відродження?
5. Клавірна творчість Й.С.Баха.
6. Інструментальна творчість Г.Ф.Генделя.
7. Українське бароко.
8. Творчість українського митця М. П. Дилецького.
9. «Грамати́ка му́сикійська» Дилецького як перший музично-теоретичний трактат.
10. Життєвий і творчий шлях Й. Гайдна.
11. Життєвий і творчий шлях В. Моцарта.
12. Життєвий і творчий шлях Л. Бетховена.
13. Творчість М. Березовського.
14. Життєвий і творчий шлях Д. Бортнянського.
15. Життєвий і творчий шлях А. Веделя.
16. Життєвий і творчий шлях Ф.Шуберта.
17. Життєвий і творчий шлях Ф.Мендельсона.
18. Життєвий і творчий шлях К.М.Вебера.
19. Життєвий і творчий шлях Ф.Шопена.
20. Життєвий і творчий шлях Р.Шумана.
21. Життєвий і творчий шлях Г.Берліоза.
22. Життєвий і творчий шлях Й.Брамса.
23. Життєвий і творчий шлях Р.Вагнера.
24. Життєвий і творчий шлях Дж.Верді.
25. Симфонічна творчість А.Брукнера, Г.Малера, Р.Штрауса.
26. Життєвий і творчий шлях Ф.Ліста.
27. Представники романтизму: національні школи.
28. Творчість М. Лисенка.
29. Творчість Бориса Лятошинського.
30. Творчість Левка Ревуцького.
31. Творчість Миколи Леонтовича.
32. Основні тенденції розвитку музичного мистецтва ХХ століття.
33. Фольклоризм у Б. Бартока.
34. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття у К.Шимановського.

35. Перетрансформація внутрішніх основ фольклорного мислення та інтонаційно-жанрових основ народної музики з використанням технік композиції ХХ століття Л. Яначека.
36. Творчість українських композиторів першої половини ХХ століття: Б. Лятошинського, Ревуцького, В. Барвінського, С. Людкевича, А. Кос-Анатольського, фольклориста Ф. М. Колесси.
37. Українська масова пісня К. Є. Богуславського. Опери Б. Лятошинського (1930), Ю. Мейтуса (1937).
38. Творчість видатних представників українського мистецтва: Г. Верьовки, братів Георгія та Платона Майбороди, К. Данькевича, А. Штогаренка.
39. Музичне мистецтво України першої і другої половини ХХ ст.
40. Представники Київського авангарду. Відновлення авангардної музичної творчості на початку 60-х років, яка була перервана в 20-ті роки.
41. Творчість композиторів “Київського авангарду” В. Годзяцького, В. Сильвестрова, Л. Грабовського.
42. Творчість українських композиторів, представників “Нової фольклорної хвилі” в середині ХХ ст. (Л. Колодуб, М. Скорик, Є. Станкович, Л. Дичко, І. Карабиць).
43. Фольк-опера Є. Станковича.
44. Творчість Л. Дичко.
45. Творчість М. Скорика.
46. Композитори 80-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.
47. Композитори 90-х років ХХ століття: українські та зарубіжні.
48. Активізація Міжнародних культурних центрів в Україні на початку 90-х років.
49. Українські музичні фестивалі.
50. Основні тенденції фестивального руху на перетині століть.
51. Творчість композиторів В. Сильвестрова, І. Карабиця, А. Бондаренка, А. Загайкевич, С. Луньова, В. Польової, Л. Юріної тощо.
52. Харківська школа та її представники (С. Богатирьов, Д. Клебанов, В. Бібік, В. Губаренко, С. Пілютиков, О. Щетинський).
53. Львівська композиторська школа. Основні представники. Творчість композиторів М. Скорика, А. Гаврилець, В. Камінського, О. Козаренка, Б. Фроляк, Л. Сидоренко тощо. Генетичне коріння львівської композиторської школи.
54. Одеська композиторська школа. Основні представники. Творчість О. Красотова та його учнів (Ю. Гомельська, Л. Самодаєва, К. Цепколенко).
55. Творчість композиторів Є. Петриченка, О. Рудянського, О. Некрасова.
56. Музичне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століть як синтез відношень минулого з сучасністю і домінування неонапрямів (неокласицизм, неоромантизм, неофольклоризм).
57. Характерні сюжети і образи неоромантичних творів, стилістичні особливості. Твори композиторів І. Карабиця, Є. Станковича, М. Скорика, В. Степурка, В. Зубицького, К. Цепколенко, М. Шука.

58. Неофольклорні риси у творчості молодшої генерації українських композиторів (А. Гаврилець, Б. Фроляк, Ю. Ланюк, О. Козаренко, В. Каминський, В. Степурко, В. Зубицький та ін.).
59. Постмодернізм в українській музиці.
60. Неоромантичні традиції в балетній музиці сучасних українських композиторів (Є. Станкович, Л. Дичко, Ю. Шевченко, А. Бондаренко).
61. Неофольклористичні тенденції в хорівій творчості Ганни Гаврилець.
62. Жанровий символізм у творчості Володимира Рунчака.
63. Постмодерністські засади творчості Сергія Зажитька.
64. Творчий портрет Олександра Козаренка.
65. Камерна творчість Сергія Пілютикова.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

«Історія мистецтв :Історія хореографічного костюма»

1. Що таке «костюм»? Його призначення. Приклади.
2. Види одягу первісного суспільства.
3. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у стародавньому Єгипті.
4. Основні види одягу чоловіка та жінки у період античності.
5. Естетичний ідеал чоловіка та жінки у період середньовіччя.
6. Основні особливості костюму у період середньовіччя, види одягу чоловіків і жінок.
7. Костюм в епоху Відродження. Загальне бачення стилю епохи.
8. Відмінні риси в період високого та раннього Відродження.
9. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Бароко.
10. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Рококо.
11. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Класицизму.
12. Естетичний ідеал чоловіка та жінки в епоху Романтизму.
13. Види чоловічого та жіночого одягу в епоху Модерну.
14. Види балетних пачок.
15. З яких елементів складається чоловічий балетний костюм?
16. Які матеріали використовуються для пошиття балетних пачок та в чому особливість фіксації пачки.
17. Балетне взуття чоловіків та жінок.
18. Чому балерини одягають тренувальну балетну пачку на репетиції?
19. Костюм для виконання європейської програми зі спортивно-бальних танців.
20. Костюм для виконання латино-американської програми зі спортивно-бальних танців.
21. Які основні елементи українського національного костюма?
22. Проаналізувати рухи, притаманні регіону Лісостепу та їх вплив на костюм (Волинь, Галичина, Опілля, Поділля, Середнє Подніпров'я, Полтавщина, Слобожанщина).

ТЕСТИ ДО ЗАЛІКУ

1. Одяг – це:

- а) нетривале загально визнане ставлення до певних зовнішніх культурних форм;
- б) всі види покривів з хутра, шкіри, текстилю та інших матеріалів, призначених для носіння на тілі;
- в) система предметів одягу, взуття, аксесуарів, зачіски, гриму, пов'язаних єдністю призначення.

2. Функції одягу («наряду»):

- а) служить засобом захисту від несприятливих зовнішніх впливів навколишнього середовища;
- б) прикрашає людину;
- в) відповіді А і Б вірні.

3. Система предметів одягу, взуття, аксесуарів, зачіски, гриму, парфумів, пов'язаних єдністю призначення називається:

- а) одяг;
- б) костюм;
- в) наряд.

4. За способом покривання тіла одяг поділяють на:

- а) драпірований і накладний;
- б) драпірований, накладний і розстібний;
- в) драпірований, накладний, розпашний і розстібний.

5. За видом крою одяг поділяють на:

- а) глухий і розпашний;
- б) диференційований і недиференційований;
- в) розкроєний на окремі елементи і нерозкроєний.

6. За видом крою давньогрецький хітон та давньоримська тога відносяться до:

- а) диференційованого одягу;
- б) недиференційованого одягу;
- в) розпашного одягу.

7. Основні види одягу первісного суспільства:

- а) накиута на плечі шкура – прототип плечового одягу: сорочок, жакетів, пальто;
- б) пов'язана навколо стегон тканина – прототип поясного одягу: спідниць, брюк, фартухів;
- в) відповіді А і Б вірні.

8. Що обумовило історичний розвиток костюму:

- а) стилі епох;
- б) мода;
- в) відповіді А і Б вірні.

9. Єдність художніх ознак, притаманних архітектурі, образотворчому та прикладному мистецтву притаманні:

- а) стилю;
- б) моді;
- в) напрямку.

10. Короткочасне (нетривале), притаманне певному історико-культурному періоду, загальноновизнане ставлення до зовнішніх культурних форм є:

- а) стилем;
- б) модою;
- в) напрямом.

11. Основним видом одягу чоловіків та жінок в Древній Греції являється:

- а) туніка, тога, плащ;
- б) хітон, гіматій, хламида (чол.), пеплос (жін.);
- в) туніка інтима, туніка стола, палла, пенула.

12. Який новий вид чоловічого одягу з'явився у Візантійській імперії (IV – XV століття):

- а) штани-панчохи;
- б) туніка;
- в) пеплос.

13. До чоловічого костюму романського Середньовіччя відноситься:

- а) туніка інтима, туніка стола, палла, пенула;
- б) хітон, гіматій, хламида (чол.);
- в) туніка-каміза, туніка-кота, нарамник, бліо, шоси, плащ-хламида, пояс.

14. Жіночий костюм пізнього Середньовіччя складався з таких елементів:

- а) бліо, котарді, сюрко, табар;
- б) туніка-каміза, туніка-кота, сюрко, плащі, енен;
- в) туніка інтима, туніка стола, палла, пенула.

15. В епоху Відродження з'явився новий вид жіночого взуття, що отримав назву:

- а) чоботи на шнурівці;
- б) туфлі на підборах;
- в) цоколлі.

16. В епоху Відродження штани-панчохи носили:

- а) чоловіки;
- б) жінки;
- в) чоловіки та жінки.

17. Венеціанські маски:

- а) гауда, просопон, медуза, астролябія, ритуальна маска;
- б) баутта, моретта, лікар чуми, венеціанська дама, вольто;
- в) маски звірів, предків, духів та богів.

18. Хто впливав на формування моди у Франції в епоху Бароко (друга половина XVII ст.):

- а) король Людовік IV;
- б) королева Марія-Терезія Австрійська;
- в) герцогиня Луїза де Лавальєр.

19. В епоху Рококо в жіночому костюмі Франції з'являється новий елемент – каркас під спідницю, що називається:

- а) паньє;
- б) англєз;
- в) тюрнюр.

20. Костюм в епоху Класицизму характеризується такими рисами:

- а) чоловічий костюм втрачає свої жінкоподібні риси; із жюст-о-кора розвивається одяг – фрак;
- б) в жіночому костюмі лишається популярною спідниця паньє;
- в) всі відповіді правильні.

21. Що являється основою традиційного одягу українців?

- а) запаска;
- б) чоботи;
- в) сорочка.

22. Який одяг лемки називають «кошуля», «опліч», «чахлик»?

- а) жіноча плахта (обрус);
- б) жіноча сорочка;
- в) очіпок.

23. Як на західній Україні прийнято називати великі круглі пелериноподібні прикраси з бісеру?

- а) коралі;
- б) кризи;
- в) гєрдани.

24. Що таке «постоли»?

- а) шкіряні чоботи;
- б) туфлі;
- в) взуття з цільного шматка шкіри.

25. Чоловічий гуцульський повсякденний капелюх називається:

- а) крисаня;
- б) бриль;
- в) картуз.

26. Кримсько-татарський конусоподібний жіночий головний убір називається:

- а) тепелік;
- б) фес;
- в) калпак.

27. Для регіону Центральної України в чоловічому костюмі характерні такі елементи одягу:

- а) свита, сорочка з коміром-стійкою, шаровари, кушак, чоботи, шапка;
- б) крисаня, сердак, сорочка, черес, крашенці, онучі, постоли;
- в) білі полотняні штани, сорочка до коліна, пояс, трикутна шапка, постоли.

28. Основний одяг запорізьких козаків:

- а) крисаня, сердак, сорочка, черес, кашенці, онучі, постоли;
- б) білі лляні штани, сорочка до коліна, пояс, бриль, чоботи;
- в) сорочка, шаровари, шапка з хутром, жупан, чоботи зі шкіри.

29. Що таке «юпка»?

- а) спідниця;
- б) верхній жіночий одяг;
- в) плахта.

30. Який одяг прикрашали «перчиками»?

- а) чоботи;
- б) плахти, спідниці;
- в) сорочки.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧА

Відповідь здобувача оцінюється на:

➤ **Оцінку А (90-100)** – якщо повно та глибоко, розгорнуто, правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє глибокі знання усієї програми навчальної дисципліни, бездоганне знання матеріалу;
- здобувачем опрацьована значна кількість джерельного матеріалу;
- застосовує теоретичні знання та робить власні висновки та узагальнення;
- враховується результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

Оцінку В (82-89) – якщо правильно та обґрунтовано викладено матеріал:

- здобувач виявляє знання програми навчальної дисципліни але допустив незначні помилки;
- наявні незначні неточності у виконанні презентаційних завдань.
- враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

Оцінку С (74-81) – заслуговує здобувач відповідь якого побудована не чітко;

- наявні неточності у виконанні практичних завдань (презентацій);
- враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

Оцінку D (64-73) – якщо відповідь здобувача є поверхневою, недостатньо аргументованою:

- є неповною, не містить усіх необхідних відомостей про предмет запитання;
- є не зовсім правильною: наявні недоліки у розкритті змісту вивченого матеріалу;
- здобувач проявляє фрагментарне незнання матеріалу в межах навчальної дисципліни;
- враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

Оцінку E (60-63) – якщо відповідь здобувача є поверхневою:

- свідчить про наявність прогалин у отриманні знань з навчальної дисципліни;
- допускає у викладенні грубі помилки, що демонструють незнання значного обсягу матеріалу, в межах програми навчальної дисципліни;
- враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

Оцінку FX (35-59) – якщо здобувач не відповів на поставлене питання або відповідь є неправильною;

- демонструє незнання переважної частини матеріалу в межах навчальної дисципліни;
- враховуються результати поточного контролю, активність на лекційних заняттях, виконання обсягу самостійної роботи.

Оцінку F (1-34) – якщо здобувач не відвідував заняття, не відпрацював їх, не проявляв бажання пізнавати навчальну дисципліну та не проявляв активність на лекційних заняттях, не виконав обсягу самостійної роботи.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	
60–63	E	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

1. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА «Історія мистецтв:Історія музики»

Основна література:

1. Афоніна О. Сучасна українська музика у вимірах європоцентризму: монографія. Київ: НАКККіМ, 2012. 140 с.
2. Афоніна О. Коди культури і «подвійне кодування» в мистецтві: монографія. Київ: НАКККіМ, 2017. 314.
3. Афоніна О. С. Музично-театральні вистави в парадоксах і рефлексіях : монографія .Суми : ФОП Цьома С.П.2025.162 с.\
4. Вежневць І. Л. “Музичний портрет” у творчості Франсіса Пуленка: монографія. Міністерство культури та інформаційної політики України, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККіМ, 2021. 183 с. : ілюстрації.
5. Гедзь О. Творча спадщина Миколи Тутковського, Миколи Шиповича, Сергія Дрімцова в музичній культурі України кінця ХІХ— першої третини ХХ століття: монографія. Київ: НАКККіМ. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2020. 216 с.
6. Зосім О. Східнослов'янська духовна пісня: сакральний вимір: моногр. Київ: НАКККіМ, 2017. 328 с.
7. Зосім О. Західноєвропейська духовна пісня на східнослов'янських землях у ХVІІ–ХІХ століттях: [монографія]. Київ: ДАКККіМ, 2009. 204 с.
8. Коменда О. І. Універсальна творча особистість в українській музичній культурі.
9. Кравченко А. І. Камерно-інструментальне мистецтво кінця ХХ – початку ХХІ століть (семіологічний аналіз): монографія. Київ: НАКККіМ, 2020. 300 с.
10. Неоевропоцентризм: музична культура на межі тисячоліть: [У 2 кн.]: монографія / [Л. Канаріс, О. Маркова, С. Таранець]. Одеса: Астропринт, 2006. Кн. 1. С. 76–114.
11. Павлишин С. С. Музика двадцятого століття: навч. посібник. Львів : БаК, 2005. 232 с.
12. Степурко В. Мистецька інтроверсія у творчості сучасних українських композиторів: монографія. Київ: НАКККіМ, 2019. 160 с.
13. Фабрика-Процька О. Р. Народна музична культура лемків і русинів Карпатського регіону: традиція, трансформація, ідентифікація. Монографія. ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т імені В. Стефаника». Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2020. 496 с., 24 іл.
14. Фрайт О. Музично-вербальна еміненість: виміри та парадигми. Дрогобич: Ред.-вид. відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2020. 490 с.

Допоміжна література:

15. Бакумець А. Ю. Жанрово-стильові особливості хорових циклів українських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ століття. URL : <https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/dysertatsii/Bakumets-dysertatsija.pdf>.
16. Бедакова С.В. Історія зарубіжної музики(кінець ХVІ –ХІХ століття) Навчальний посібник.-Миколаїв,2018.-306с.
17. Васюта О. П. Музична культура Чернігівщини Х – початку ХХІ століття: еволюційний вимір : монографія. Чернігів : Десна Поліграф, 2017. 296 с.
18. Герчанівська П. Е. Українська народна культура: християнський вимір. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/nauka/vydannia/Monog_Gerchanivska_a5_compressed.pdf
19. Грица С. Музичний фольклор: стратифікація українського музичного фольклору. Українці: історико-етнографічна монографія. Кн. 2. Київ: Вид-во Державного музею-заповідника гончарства в Опішному, 1999. С. 368–371.
20. Грица С. Українська фольклористика ХІХ – початку ХХ століття і музичний фольклор. Київ; Тернопіль, 2007. 152 с.
21. Дмитрієва О.Д. Школа Бориса Лятошинського у культуротворчих процесах ХХ–ХХІ століття. 170 с.
22. Кирчів Роман. Двадцять століття в українському фольклорі / Львів: Інститут народознавства НАН України, 2010. 536 с.
23. Іваницький А. Історичний синтаксис фольклору: Вінниця: Нова книга. 404 с.
24. Карась Г. В. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття : [монографія]. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. 1164 с.
25. Квецко О. Я. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця ХХ – початку ХХІ століть. URL:https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/dysertatsii/Avtoreferat_KvetskoOY.pdf
26. Романец Д. О. Музична драматургія дитячих опер українських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ століть. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/dysertatsii/Romanets_dysertatsija.pdf
27. Садовенко С. М. Хронотопи аксіосфери української народної художньої культури URL:https://nakkkim.edu.ua/images/Instytut/nauka/vydannia/SADOVENKO_MONOHRAFIIa_2019.pdf
28. Українська фольклористика: акценти сьогодення / М. К. Дмитренко; В.о. Ін-т мистецтвознав., фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. Київ, 2008. 236 с.
29. Українська фольклористика: історія, теорія, практика / М. К. Дмитренко. Київ: Часопис «Народознавство», 2001. 576 с.
30. Фабрика-Процька О. Р. Пісенний фольклор лемків у контексті національної культури України ХХІ століття. Мистецтвознавчі записки. Вип. 20. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. «Міленіум», 2011. С. 295–302.
31. Фабрика-Процька О. Р. Специфіка презентацій народного музичного мистецтва на фольклорних фестивалях українського західного пограниччя. Народознавчі зошити. №1 (145), Львів, 2019. С. 208–213.

32. Фольклористика у класичних університетах України (друга половина XIX – початок XXI ст.): навч. посібн. / Мирослава Петрівна Вовк. Київ: Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України, 2014. 202 с.
33. Чекан Ю., Зінкевич О. Музична критика. Теорія та методика. Навчальний посібник. Чернівці: Книга XXI, 2007. 424 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

34. Наукова періодика України. Сайт електронних видань вищих навчальних закладів і наукових установ України. URL: <http://journals.uran.ua>
35. Електронний каталог Наукової бібліотеки НАКККіМ. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
36. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
37. Глобальна цифрова бібліотека. URL: <https://digitallibrary.io>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА
«Історія мистецтв: Історія хореографічного костюма»

Основна література:

1. Войченко Л.П. Історія костюма в тезах та ілюстраціях, Ужгородське вище комерційне училище Київського національного торговельно-економічного університету. – Ужгород, 2011 р. – 120 с.
2. Климчук І. С. Українське хореографічне мистецтво 1950 – 1980-х років як чинник формування національної ідентичності: дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 198.
3. Косміна О. Українське народне вбрання, Балтія-Друк. – 2017. – 64 с.
4. Легка С. А. Українська народна хореографічна культура ХХ століття : дис. ... канд. істор. наук: 17.00.01 / Київський національний університет культури і мистецтв, 2003. 173 с.
5. Литвиненко В. А. Зразки народної хореографії : підручник. Київ : Альтерпрес, 2007. 468 с.
6. Матейко К. Український народний одяг: етнографічний словник / К. Матейко. – К. – 1996. –224с.
7. Ніколаєва Т. Н. Історія українського костюма / Т.Н. Ніколаєва. – К. – 1996. – 176с.
8. Стельмащук Г. Українське народне вбрання. Апріорі. 2013. 255 с.
9. Стамеров К.К. Нариси з історії костюмів. Ч.І. – К.: Мистецтво, 1978.
10. Стамеров К.К. Нариси з історії костюмів. Ч.ІІ. – К.: Мистецтво, 1978.
11. Теорія і методика сучасного бального танцю: навч.-метод. посіб. / уклад.: В.А. Сизоненко. – Умань: АЛМІ, 2017. – 200 с.
12. Шевнюк О. Л. Історія костюма: навч. посібник / О. Л. Шевнюк. – К.: Знання. – 2008. – 375с.

Допоміжна література:

13. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. Київ : Мистецтво, 1991. 480 с.
14. Володько В. Ф. Методика викладання народно-сценічного танцю : підручник. Київ: НАКККіМ, 2014. 332 с.
15. Голдрич О. С. Хореографія : посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Вид. 2-ге, допов. Львів : Сполом, 2006. 172 с.
16. Дроздовська Н. Ю. Дослідження художньо-образних ознак традиційного балетного костюму для проектування колекції жіночого одягу у стилі кежуал / Н. Ю. Дроздовська, Т. В. Струмінська // Технології та дизайн. 2020. № 2 (35).
17. Зайцев Є., Колісніченко Ю. Основи народно-сценічного танцю: посіб. Вінниця: Нова книга, 2007. 416 с.

18. Каляндрук Т. Таємниці бойових мистецтв. Львів: ЛА «Піраміда», 2007. 304 с.
19. Камін В.О. Народно-сценічний танець: груповий розподіл вправ біля станка. Київ: ДАКККІМ, 2008. 151 с.
20. Квецко О. Я. Хореографічна культура бойків на Прикарпатті кінця ХХ – початку ХХІ століть : дис. ...канд. мистецтвознавства: 26.00.01 / Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2021. 249.
21. Колногузенко Б. М. Види мистецтва та хореографії. Харків : ХДАК, 2009. 140 с.
22. Колногузенко Б. М. Хореографічне мистецтво. Харків : ХДАК, 2008. 224 с.
23. Колосок О. П. Майстри народно-сценічного танцю : біографічний довідник. Київ : ДАКККІМ, 2008. 116 с.
24. Лісовська Н. Ю. Теорія і методика народно-сценічного танцю: навчально-методичний посібник для здобувачі спеціальностей: 024 Хореографія; 014 Середня освіта. Хореографія. 2 видання доповнене. Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. 178с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

25. Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв [сайт]. URL: <http://library.nakkkim.edu.ua/>
26. Музей костюма та стилю «Victoria» [сайт]. URL: <https://victoriamuseum.com.ua/>
27. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого [сайт]. URL: <http://www.nplu.org/>
28. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [сайт]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
29. Національний заслужений академічний ансамбль танцю України імені Павла Вірського [сайт]. URL: <http://virskv.kiev.ua/>
30. Національний заслужений академічний український народний хор імені Григорія Верьовки [сайт]. URL: <http://vervovka.com/>
31. Прокопенко В. Striy. Historic Clothing Studies 6-2024 // Стрій. Дослідження з історії одягу 6-2024. https://www.academia.edu/127716825/Striy_Historic_Clothing_Studies_6_2024

1. Прокопенко В. Striy. Historic Clothing Studies 6-2024 // Стрій. Дослідження з історії одягу 6-2024.
https://www.academia.edu/127716825/Striy_Historic_Clothing_Studies_6_2024